

Handilskvoturnar onga undirtøku á tingi

Broytingin er ov ógvuslig

Uppskotið gevur møguleika fyri vandamiklari spekulatið, sigur Atli Dam

Nógv umtalaða uppskotið hjá landsstýrinum um handilskvotur fær neyvvan undirtøku í tí líka tað er.

Uppskotið var til fyrstu víðgerð á tingi í gjár. Fyrirpartin høvdu framsøgumenninir í øllum flokkunum, sum vóru møttir á tingi, havt orðið og eingin teirra tók undir við uppskotinum sum tað sær út í dag.

Men allir tingmenninir hildu tað vera neyðugt at verja fiskastovnarnar, men tað kann gerast á annan hátt. Uppskotið hjá landsstýrinum er ov ógvusligt, hildu tingmenn.

Monopolisering

Atli Dam úr Javnaðarflokkinum segði, at størsti parturin av lógaruppskotinum bar á tað borðið, at eitt fátal av fólki fær møguleika til at monopolisera. Vit eiga at verja fiskastovnarnar, segði Atli Dam, men tað gerast á annan hátt.

Framsøgumaður Javnaðarflokksins helt, at við uppskotinum var møguleiki fyri vandamiklari spekulatið, eins og tað er við at taka seg upp í Íslandi.

Atli Dam segði seg hamast um, at landsstýrið vil byta eftir søguligum hagtølum.

Okkara hagtalskipan er ung og hevur nógv skeivleikar, og tað eru eisini onnur víðurskifti sum kunnu gera tað órættvíst at byta sum ætlan er, segði Atli Dam.

Neyt eftirlit

Ein tilik skipan krevur eitt sera neyvteftirlit. Tað er ein veikleiki. Ein annar er, at stóru vandi er fyri, at fiskur, sum ikki er fullvaksn, verður tveittur út aftur, segði Atli Dam og helt, at skipanin kundi eisini hava við sær eitt nógv størri trýst á minstulønarskipanina tí nú skulu skip keypa sær veiðirættindi. Kostnaðurin fer av óbýtum.

Javnaðarflokkurin er fyri góðari stovnsrøkt og til tess krevst avmarking í veiðum, men tað eigur at verða gjørt á annan hátt enn við uppskotinum um handils-

kvotur, segði Atli Dam.

Latið skipini liggja

Fólkaflokkurin tekur ikki undir við uppskotinum. Tað gjørdi framsøgumaður floksins, Olaf Olsen, pára greitt. Hann spurdi um so illa stóð til við fiskivinnuni at neyðugt var við so ógvusligum broytingum.

Olaf Olsen helt, at fiskiveiðan kundi avmarkast á annan og betri hátt. Millum annað við at lata tev skio sum liggja í dag, verða liggjandi. Annar møguleiki er við legudøgum.

Hetta uppskotið er heilt út av lagi og ótrúligt, um tað verður samtykt. Vit skulu minnst til, at frá 1991 til 94 hevur fiskivinnan mist 300 milliónir í studningi og harumfram skal hon nú eisini fara at rinda fyri at sleppa at fiska. Tað kann ikki bera til, segði framsøgumaður fólkaflokksins.

Fiskimenn trælir

Heldur ikki Sambandsflokkurin tekur undir við uppskotinum. Jógván I. Olsen helt tað ikki vera beint at leggja alt valdið til landsumsitingina.

-Vit fáa ein politistat við

almennum eftirlitið á hvørjum skipi, og sum fiskimaðurin skal fæða, segði Jógván I. Olsen sum legði aftat, at nú var einki loyvt longur. Neyvan at hanga sær nakrar greipur umborð ella fara á seiðaberg uttan loyvi framanundan fekt frá landsstýrsmanninum í fiskivinnumálum.

-Tít skulu eiga hetta uppskotið fyri mær, bæði við húð og hár, segði framsøgumaðurin hjá Sambandsflokkinum.

Utlendskur kapitalur keypir

-Stóru vandi er fyri, at nú fer útlendskur kapitalur at keypa Føroyagrunnin. Penningamakin fer at stýra øllum heldur enn skynsemi, segði Heini O. Heinesen. Framsøgumaður tjóðveldisflokksins segði, at neyðugt var við munadyggari stovnsrøkt, men ikki á henda hátt.

Treyt frá dønum

Karl Heri Joensen úr Sjálfstýrissflokkinum segði, at hetta uppskotið verður sagt at vera ein treyt frá dønum. Men kanska eru ávísar

kreftur í Føroyum, sum í hesum føri bert vilja skylda upp á danir.

Framsøgumaður sjálfstýrissflokksins helt, at uppskotið fór at seiðpina flotan.

Hvørki tíð ella pengar

Tummas Arabo, landsstýrismaður, sum hevur lagt uppskotið fram segði, at eitt tilíkt uppskot átti at verið komið tá vit fluttu sjómarkið út á 200 fjórðingar. Var tað komið tá, vóru vit ikki í teirri støðu vit eru í dag, segði landsstýrismaðurin.

Tummas Arabo segði, at støddin á flotanum er

trupulleikin í dag og hann legði dent á, at eingin hevur enn kunnu peika út, hvørji skip skulu úr flotanum. Hetta uppskotið skal regulera flotan. Tað er endamálið við tí, segði Tummas Arabo.

Landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum segði, at ásetingar eru í lógini sum forða fyri monopolisering, og somuleiðis, at arbeiðsplass verða flutt av landi og umborð í stór verksmiðjuskip, sum hent er eitt nú í Íslandi.

-Lat okkum nú fáa sum best burtur úr í Fiskivinnu-

nevndini, har uppskotið nú skal víðgerast. Vit mugu bera skjótt at, og tað nyttar einki at tosa um upphøgging og tilíkt tiltøk. Vit hava hvørki tíð ella pengar, so skjótt má handlast, segði Tummas Arabo.

Uppskotið er nú farið til víðgerðir í Fiskivinnunevndina, og óvíst er, nær henda víðgerð er liðug. Ætlanin hevur annars verið at fáa málið um handilskvoturnar avgreitt fyri 1. januar.

tór.-

Eykafíggjarlógini í ár:

Líka stór sum fíggjarlógin

-men tað hevur sínar serligu orsøkir: Bankarnir!

Ongantíð áður í søguni hevur ein landsstýrismaður í fíggjarmálum lagt eina so prúða eykafíggjarlóg fyri tingið sum Finnogi Ísakson gjørdi leygardagin.

Men tað hevur eisini sínar heilt serligu orsøkir. Stóru tøluni á eykafíggjarlógini eiga bankarnir, Føroya Banki og Sjóvinnubankin. Teir báðir eiga slakar 2,2 milliardir av teinum til samans 2,6 milliardunum, eykafíggjarlógin er stór. Haraftrat eru 65 milliónir sum eginkapitalur til Menn-ingargrunnin, 15 milliónir til Ídnaðargrunnin og 60 milliónir eru veðhaldsútleigg fyri IRF.

Á vanliga rakstrinum hevur meirútreiðslan í ár

verið góðar 36 milliónir. Harav er eykajáttan fyri til samans 11,4 milliónir fingin til vega í árinum.

Minni kom inn

Men tað eru ikki bert útreiðslurnar, sum venda skeiva vegin. Tað gera inntøkurnar eisini.

Á fíggjarlógini fyri í ár varð met, at skattainntøkan fór at verða 888 milliónir. Hon gjørdist 74 milliónir minni.

Meirvíðisgjaldið er 85 milliónir minni enn tær 563 milliónirnar, sum roknað varð við at fáa inn. Til hetta sigur landsstýrið, at sera torført var at meta um inntøkuna av meirvíðisgjaldinum. Millum annað av

teirri orsøk, at hetta var fyrsta árið, vit hava meirvíðisgjald, og haraftrat at virksemd og nýtslan sum heild sýnist at vera støðugt minkandi.

Eisini aðrar inntøkur á fíggjarlógini eru minni, enn roknað varð við fyri einum ári síðani. Millum annað brennioljuggjaldið, víðis- og vektargjaldið, ferðaaavgjaldið, arvavgjöldini og rentuinntøkurnar.

Samlaðu inntøkurnar í ár verða nú mettar at vera 241 milliónir minni enn tað, sum stendur á fíggjarlógini.

Meirútreiðslurnar eru slakar 2,4 milliardir og sostatt er eykafíggjarlógin 2.627.281.000 krónur stór.

tór.-

